

İLETİŞİM, ÇEVRE ETKİLEŞİMİ VE ULUSAL MENSUBİYET BİLİNCİNİN ALGILANMASI

Yrd.Doç.Dr.Suavi TUNCAY*

ÖZET

Günümüzde yaşanan kavram kargaşası ulus birliğini bile tehlikeye düşürecek boyutlarda giderek artmaktadır. Tamamen dil prensiplerinden ve Türkçe'den uzaklaşmakta argo tabir edeceğimiz ifadelerle yüklü veya yabancı kelimelerin ağırlıkta olduğu bir iletişim kurulmaktadır. Ortak yaşadığımız çevre ve bu çevrede yaşayan bireyler olarak artık her kavramın bilimsel bir tanımını ve bu tanıma uygun bir algılamayı öğrenmek ve öğretmek bu yönde "algısal ürünleri" almak ve/veya pazarlamak zorundayız. Bilgi sosyolojisi kuramları çerçevesinde kentlilik bilinci artırılarak mensubiyet duygusu inşa edilmeli, bireylerin demokratik özgürlüklerinin sınırları toplumsal sorumluluk ve uyumluluk bilinciyle örtüştürülmelidir.

ABSTRACT

Nowadays the existing conceptual conflict has grown so much that it even endangers the national union. Not only linguistic principles and Turkish language is abandoned but also a communication full of slang expressions and foreign words is preferred. Sharing a common environment and being the individuals inhabiting this media, we have to learn and teach the scientific definition and the corresponding perception of every concept and market the perceptual products. Regarding the directions of information sociology theories, a sense of belonging should be constructed and democratic liberty boundries of individuals should be matched with the social response and harmony consciousness.

GİRİŞ

Günümüzde yaşanan kavram kargaşası ulus birliğini bile tehlikeye düşürecek boyutlarda giderek artmaktadır. Tamamen dil prensiplerinden

* Yrd.Doç.Dr. Suavi Tuncay, E.Ü. İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü
e-mail : suavituncay@yahoo.com

ve Türkçe'den uzaklaşmakta argo tabir edeceğimiz ifadelerle yüklü veya yabancı kelimelerin ağırlıkta olduğu bir iletişim kurulmaktadır.

Devlet televizyonu dahil, özellikle kar amacını birinci planda tutan özel televizyonlar, gerek yaptıkları programlar ile gerekse verdikleri haber önceliklerinde toplumsal sorumsuzluk sergilemekte, kamuoyunu bu yönde etkilemektedirler. Bilim adamları da ya tamamen batı tarafı veya çok önceleri kullanılan arapça ve farsça ağırlıklı bir üslup geliştirerek dilde toplumsal bir yabancılaşma içinde bulunmaktadırlar. Oysa yaşayan ve dinamik bir Türkçe vardır. Bu dil dünyanın zengin, etkili ve güçlü dilleri arasındadır. İletişim faaliyetlerini gerek bireysel ve gerekse kamusal yani kurumsal anlamda yeniden düzenleyerek çevre ve insan ilişkilerini etkileşim süreci içinde yeniden oluşturabilmeli, ulusal mensubiyet bilincini doğru algılayarak mutlaka toplumsal bütünleşmeyi arttırmalıyız.

Bütün bunların başarılabilmesinde öncelikle düşünce yapılarımızı, ön yargılarımızı değiştirmeli, buna bağlı olarak psikolojik bir olgu olan duygularımızın da değişebileceğini öngörebilmeliyiz. Çünkü ulusal mensubiyet bilinci öncelikle psikolojik bir ön kabul olup, sosyolojik boyutludur. Bağlı bulunduğu ulusun dilinin büyüklüğü, inceliği ve gücüne olan inancın pekiştirilmesi ancak düşünce gücüyle mümkündür. Böyle bir olgunun sonucu duygusal olarak da o ülkenin diline ve ülkesine ait mensubiyet bilinci ile örtüşebilir. Bunun için iletişim günümüzde daha da önemli bir kavram haline gelmiş, neredeyse ulusların gücü kurabildikleri iletişimle ölçülür olmuştur. Bundan dolayı insan davranışlarının psikolojik analizleri yapıldığında gerek bilimsel alan ve gerekse iletişimsel alan en az ekolojik, ekonomik, kültürel, sosyal, siyasal ve özellikle teknolojik alan kadar önemli bir boyut kazanmıştır (Tuncay, 2002, s.166).

Günümüzde, "bilgisayar ve bilgi iletişim teknolojilerinde meydana gelen değişimler işletmelerin – burada bireylerin, grupların, ailelerin, başta üniversitelerin, devleti temsil eden kurum ve kuruluşların, sivil toplum örgütlerinin, odalar, borsalar ve basın - bilgiye ulaşmalarını, bilgiyi işlemelerini ve depolamalarını kolaylaştırmaktadır" (Göksel ve diğerleri, 2004, s. 13).

Ortak yaşadığımız çevrede var olan bireyler ve kurumlar olarak bilgiye dayalı ulaştığımız, ürettiğimiz, söyleştığımız her kavramın bilimsel tanımına uygun bir iletişimle algılamayı öğrenmek ve öğretmek bu yönde "algısal ürünleri" almak ve/veya pazarlamak zorundayız. Ulus devletlerin törpülenmek hatta yok edilmek istendiği bu çağda; bilgi ve iletişim

psikolojisini çok iyi kullanabilmeli, sosyolojik boyutlu sorunların anahtarı ülkeyi kötü yönetenlerin ellerinden mutlaka halk bilinçlenmesi ve demokratik katılımı alınmalıdır. Bir diğer deyişle bilgi sosyolojisi ve sosyo-psikolojik yaklaşımları içeren kuramlar çerçevesinde kentlilik bilinci artırılarak mensubiyet duygusu halkın bizatihi katılımıyla inşa edilmelidir. Egemenlik, bağımsızlık ve ulus devlet bilincini siyasal politikalarında benimseyen ve iktidarlarında bu politikaları uygulayan temsilcileri seçebilme ehliyetine sahip bir halk çağdaş ve modern bir topluluk olabilir. Siyasal temsil bu kadrolara aynı zamanda devlet adamı rolünü de verir. Siyaset bilimi literatürü içinde reklam ile örtüşmeyen ancak benzeşen bir kavram olan siyasal propoganda; birey olarak ya da gruplar veya katmanlar halindeki topluluklar olarak, üst kurumlar ve devlet adamları tarafından planlı bir şekilde yönlendirmeyi hedefler. Devletin ve devleti yönetenlerin çabaları algısal “ürün ya da hizmetlerle ilgili bir teklifin gönüllü olarak benimsenmesi ve kamu için yararlı olan fikirlerin yaygınlaştırılması hedeflerinin yakalanmasına yöneliktir” (Kanat, 2003, s.31,32). Bireyin eylemlerinin psikolojik bir temeli vardır. Onun bilinçli ve bilinçsiz davranışlarının, hareketlerini yönlendiren manevi yaradılışlarının ve güdülerinin anlaşılması ve yorumlanması gerekir. Ayrıca bireyin diğer insanlarla bir arada yaşayabilmesi ve bireye ait sorunların çözülmesi bireyin psikolojisini anlamaktan geçer (Kanat, 2003, s.31, 32). Bireyin uyuma yönelik bir davranış örüntüsü gerçekleştirilebilmesi içinse; herhangi bir varlık, olay ya da olguyu zihninde işleyerek onu ham maddeye dönüştürebilmesi; buna bağlı bir algısal ürün seti oluşturabilmesi gerekir. Onun için sosyalleşme kurumları içinde bulunan her kurum; aile, okul, iş yerleri ve özellikle üniversiteler ile basın ve çalışanları bu desenleri, figürleri, motifleri ve renkleri toplumsal uyuma katkı yapabilecek içerikle beslemeli; sağlam, güvenli ve çağdaş bir Türkiye Cumhuriyeti haritası çizebilmelidir.

Ulusal mensubiyet duygusunun, algısal ürüne yönelik bilince dönüştürülebilmesi bu kavrama yönelik simge ve sembollerin zihinsel süreçlerde çağrıştırılmasını ve pekiştirilebilmesini öngörür. Bu da vatandaşlık bağıdır. Bu yönde geliştirilecek bir sosyolojik davranış örüntüsü içinde; bireylerin demokratik özgürlüklerinin sınırları toplumsal sorumluluk ve uyumluluk bilinciyle örtüştürülmelidir.

Bütün bu ifadelerimizden anlaşılması gereken iletişimin çağdaş ve yeni boyutu içinde; toplumsal-sosyal-çevrenin önemi ve ulusal mensubiyet bilincinin ancak, dil sorunu başta toplumsallığı içeren tüm kavram ve

tanımlarının doğru algılanması ve etkileşimi sonucu oluşturulabileceği varsayımı olmaktadır.

BİREY - ÇEVRE İLETİŞİMİ - ETKİLEŞİMİ VE ALGILANMASI

Günümüzde belki de bütün kapalı kapıları açacak ilgi, bilgi ve sevginin adeta somutlaştığı anahtar sözcüklerden birisi "algılama"dır. Kuşaklar arası etkileşim ve aktarım süreci içinde yer alan aktörlerin cep defterine kaydedilmesi gereken bu büyülü ve görkemli sözcüğün taraftarları da giderek artmaktadır. Zira gerek siyasal erki ellerinde tutanların ve kamu yönetimi içinde bulunan kurum ve kuruluşların; gerekse özel kesim içinde bulunan şirket ve kuruluşların, yöneticilerin giderek artan sorunlar karşısında alternatif çözüm arayışları hızla artmaktadır. Böylesine girift ve çözümü güç olan sorunlar karşısında bulunmak istenilen çözümler; aslında algılama süreci içinde gelişen, 'algısal ürünlere' dayanmakta bu nedenlerle hem psikolojik ve hemde sosyolojik bir konu olarak incelenmesi gerekli görülmektedir.

Bu bağlamda, iletişim, çevre etkileşimi ve ulusal mensubiyet bilincinin algılanması ile ilgili gördüğümüz ve birbirleriyle doğrudan ilgili bazı kavramlara kısaca değinmeliyiz. Bunlar Birey, Çevre, İletişim ve Algılama kavramlarıdır.

Çağdaş tanımı içinde birey, beden ve ruhtan oluşan bedensel, zihinsel ve düşünsel yeteneklerini kullanarak; çevreler toplamını canlı ve cansız bütün varlıklarla bir bütün olarak algılayan ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, teknolojik, ekolojik, bilgisayar ve iletişimsel olarak sosyalleşmiş kolektif davranış örüntülerini etkileşime yönelik sergileyebilen bağımsız ve uygar bir insandır. İşte bu uygar ve farklı olan insan çevresiyle kurduğu ve kuracağı psikolojik ve sosyolojik ilişkileri eğitim ve kültürel birikimleri ile tamamlamalı, bilgi temelli bir model içinde çevresel etkileşimini davranış setlerine dönüştürebilmelidir. İnsan davranışlarının çevresel alanlarla ilgili sisteme etkilerinin çevre psikolojisiyle örtüştürülebilmesi ile ilgili sorun, bireyin çevresel değerleri, insan ve kurum ilişkilerini psikolojik algılama ya da zihinsel sürecindeki motiflerin seçimi ve sembolleştirilmesine yönelik psikolojik örüntülerinde yatmaktadır. "Bireyin uyumu ya da uyumsuzluğu, başarısı ya da başarısızlığı, yeteneği ya da yeteneksizliği, çevresel ahlaki ya da çevresel tahribatı yansıtan çelişkilerini, yanlışlarını ya da sevgi ve coşkusunu yani

bunlara bağlı gelişen davranış örüntülerini karşımıza çıkarmaktadır” (Tuncay, 2000a, s.238,239; Tuncay, 2002, s.165).

Burada esas olan bireyin yaşadığı dünyada hangi tarihi, kültürel ve inanca yönelik nasıl yaşadığı ve hangi ülkenin mensubiyet bilincine eriştiğidir. Aslında önemli olan insan davranışlarının ulusal aidiyet psikolojisiyle örtüştürülmesi, bireyin ulusal mensubiyet duygusu kavramını nasıl algıladığı ve ulusal mensubiyet bilincinin davranış örüntülerine dönüştürülebilmesi sürecinin nasıl işlediğidir. Birey, değer yönelimini sosyal statüsüne uygun beklentilerini karşılayacak iletişimi; eğer bu yönde oluşturduğu algısal ürünlere bağlı kurabiliyorsa, o takdirde toplumsal-ulusal etkileşim de bu yönde söz konusu olacak ülkeye ait simge ve semboller -örneğin bayrak gibi- değer kazanacaktır. Alvin Tofler’e göre, “şirket organizasyonu ile onu çevreleyen toplum arasında makul bir ahenk olmak zorundadır”(Göksel ve diğerleri, 2004, s. 15). Aslında biz bunu daha geniş bir açıdan ele alıyoruz. Tek tek bireyler ve onların oluşturduğu her kurum ve kuruluş ile onları çevreleyen toplum arasında makul bir ahengin olmasıdır. İşte bu bireysel, grupsal, çevresel ve toplumsal uyumdur. Bunun için bireye öncelikle sosyalleşme süreci içinde vatan ve toprak sevgisi, vatandaşlık duygusu verilmeli, ulusal benzeşim modelleri kurgusu tüm aile, okul, kamu kurum ve kuruluşları ile tüm özel kesim ve sivil toplum örgütlerini de içerecek biçimde ülkeyi yönetenlere ve özellikle basına yüklenen bir sorumluluk temeline dayandırılmalıdır. Aslında insan “yapısında taşıdığı özelliklerin arasında mutluluk, aitik, sevgi ve özgürlük ihtiyaçları vardır”(Fromm, 2003, s. 75). Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisinde de aidiyet duygusuna yer verilmiştir. “Bu ihtiyaç grubu , insanların büyük ölçüde toplu halde yaşaması içgüdüleriyle ilgili”(Eroğlu, 2004, s. 44) olduğu ve bunun sevgiye dayalı geliştiğı görülmektedir. Bu aynı zamanda toplumsal bir saygınlığı ve sorumluluğu da içine almaktadır. Sevgi sadece sevilme değil, sevebilmektir. Bu hem aile ve hemde arkadaş gruplarının oluşturulduğu toplumdur. Bu bağlamda bireyin farklılıkları ile toplumsal sorumlulukları arasındaki ters orantı; ülke çıkarlarını da dikkate alarak sevgi ve saygıyla örtüştürülebilmesi, ait olma duygusundan kaynaklanan ulusal mensubiyet bilinci böylece artırılmalıdır. Çünkü, bireyin özgürlük içinde yaşaması onun sorumsuzca davranabilmesini gerektiremez. Hele hele bu bireyin yaşadığı ortak alanlarla ilgili ise; mutlaka birey toplumsal ve ulusal değerlere dayalı simge ve sembolleri kullanmaya ve bunları tahrip etmemeye özen

gösterebilmeli, yani örüntüleşmiş “mensup olmak bilincini” davranış kalıbı haline getirebilmelidir (Erkal, 2005, s. 78, 81, 188).

Demek oluyor ki bireyin yaşamını sürdürebileceği bir çevreye bir topluluğa gereksinimi vardır. Bu çevrede yaşayarak ve bu çevreye ait argümanları kullanarak iletişim kurabilecek, aksi halde uyum zorluğu çekecek hatta mensubiyet bilinci ile çelişen bir kavram olan yabancılaşma tanımı içinde yer alacaktır. Yabancılaşma patolojik bir olgu olup, ‘ben’ kavramının bir hastalığıdır. Birçok yabancılaşma türlerinden söz edebiliriz. Ancak, duygusal ve düşünsel yabancılaşma bireyin kendisini kaybetmesi ve ben merkezli düşüncelerinin esiri olması, onlardan kopamaması anlamını taşır (Fromm, 2003, s.51-54) ki birey çevresinden kendi kendini soyutlar. Bu çevre hem fiziki yani doğal çevre hemde yapay yani insanın bizatihi oluşturduğu yaşamsal mekanlardır. Bunlar evlerden tutunuz, işyerlerine ve sokağa kadar olan yapı ve kurumlardır. Bu mekanların içinde insanın mutlu ve güvenli yaşaması, hayatiyetini sürdürmesi için; bireylerin düzenli ve düzeyli bir ilişki kurarak örüntüleşmiş davranışlarla kurulan iletişimin etkileşime dönüştürülmesi gerekiyor. O halde birey ve toplum için vazgeçilmez bir alan olan çevreyi nasıl tanımlamalıyız?

Çevre, insanın doğal olarak bulduğu, yapay olarak geliştirdiği yada tahrip ettiği, tüm yaşamsal faaliyetlerini sürdürebilmek için canlı ve cansız tüm varlıklar, olay ve olgular ile etkileşim içinde olduğu eylemsel ilişkilere yönelik fiziki, sosyal, doğal ve yapay alanlar ve mekanlardır. Bu çevrenin içinde toprak, su, hava gibi vazgeçilmez doğal kaynaklar ve yaşamsal süreçlerimiz içinde elde ettiğimiz örf adet ve değerler de vardır. Böylesine göz kamaştırıcı yada bireyi bezdiren bu çevre ile bireyin nasıl bir ilişkisi vardır? Birey çevresini nasıl etkiler yada çevresinden nasıl etkilenir? Bunu nasıl yapar? Bütün bu soruların cevaplarının merkezinde iletişim olgusu vardır. İletişim son derece önemli bir faaliyettir. Bu nedenle iletişim ile ilgili bir çok tanım yapılmıştır. Örneğin, İletişim; “insanların belirli ilişkileri sürdürmeleri ve belirli bir yapı içerisinde anlaşmalarını sağlamak için gerekli olan köprüdür. Bir kimseden diğerine bilgilerin, fikirlerin, duyguların, tutumların olayların ve kanaatların sözlü veya sözsüz olarak aktarılmasıdır” (Eroğlu, 2004, s.235). Bu kapsamlı tanıma ek olarak bizce iletişim, bireyin düşünce, duygu, eylem ve etkinliklerinin, geçmişinde ve geleceğinde elde ettiği ya da edeceği bilgi ve kurgularının, örf adet ve değerlerinin bütün bunlarla ilgili algısal ürün ve yorumlarının çeşitli yol ve yöntemler ile farklı birey ve gruplara

etkileşim içinde aktarılması ve yaşama geçirilmesi sürecidir. Kısacası bireyler arası veya kurumlar arası veya birey ile kurumlar arası iletişim kurulurken sürekli bilgi üretilir. Bilgi toplumun kullandığı dil sistemi içinde anlaşma aracı olduğu kadar sosyal dokunun oluşumuna katkı yapan ilgi ve eğilimleri de temsil eder. Bu nedenle bilgili bir toplum kültürlü toplum anlamına da gelir. Bundan dolayı günümüzde bilgi sosyolojisi daha da önemli bir boyut kazanmıştır. Üretilen bu bilgi karşı taraftaki muhatabına aktarılır. Aktarılan bu bilginin mutlaka anlamlandırılması gerekir. İletişimin doğru ve etkili gerçekleşebilmesi için, aktarılan her şeyin doğru anlama ve iki tarafın da algısal ürünlerde anlaşması gerekir. İşte bunun için Algılama sözcüğü doğru ve etkili iletişimin ve buna bağlı olarak etkileşimin temelidir.

O halde algılama nedir sorusunu da yanıtlamalıyız. Algılama, birey-insanın beş duyu organı ve sezgilerinin yardımı ile herhangi bir nesne, olay, olgu, sözcük kavram vb. uyarıcının kişinin düşünsel yapısında belirlenmesi, anlaşılması, tanınması ve tanımlanması, yorumlanmasıdır (Usal-Kuşluvan, 1998, s.39,40). Görülüyor ki birey, çevre ve iletişim kavramlarının gerek kamusal ve gerekse özel alanlar için bir konsept oluşturabilmesinin temelinde algılama sözcüğüne önemli görevler düşüyor. Bütün bu alanların birlikte bir sorumluluk içinde kullanılması gerekiyor. İşte bunun içindir ki bireyin davranışları açısından psikolojik süreçleri obje (konu) ve süjeleri(birey) algılama yetisi ve buna bağlı olarak güdülenen eylemlerinin kollektif bilinçle örtüştürülmesi bireyin benzeşim ve mensubiyet bilincini de temsil etmekte bireye toplumsal ve kurumsal yani devlete aidiyet anlamında bir değer katmaktadır.

İletişim ve çevre etkileşiminin algılanması, bireylerin farklı kategorilerde olmalarına karşın; dilin ulusal kurucu gücüne ve gerçekliğine dayanarak ve sembolik mücadeleleri sona erdirerek toplumun yüksek ideallere ve aynı hedefe doğru taşınması mümkün olmaktadır. Aslında bu süreci işletmek bu yöntemle birbirimizi daha iyi anlayarak, yani “bireysel ilişkilerimizin ağlarından kurtularak, ruhsal derinliklerimizde sakladığımız gizli ve karanlık yönlerimizi aydınlatmak zorundayız” (Adler, 1998, s.127,128). Bu bağlamda korkularımızın derinliklerine inmek ve onların sebeplerini bularak onları yenmek zorundayız. Korku ve kişilik arasında bir bağ vardır. Davranışlarımız da bu yönde dengeli ya da dengesiz bir süreç takip eder. Diğer bir ifade ile içe dönük ya da dışa dönük bir kişilik toplumsal davranışlarımızın şekillenmesinde rol oynar. Bu dengeyi kuramayanlar psikosomatik

rahatsızlıklar ve depresif etkiler geliştirenlerle, toplumsal yaşamın kurallarıyla devamlı sorunları olanlardır (Hennenhofer-Heil, 2003, s.61,62).

Toplumsal bütünlük içinde algılanan eylem ve faaliyetlerde kurulacak iletişim çağdaşlığı ve refahı temsil eder. Zira onun içinde çabalar, katkılar ve emek vardır. İnsanın en temel değerleri de zaten bunlardır. İşte bunun için doğru bilgilere dayalı doğru bir iletişimin kurulması hem bir kurum içinde çalışanları ve hem de kurumları kısacası devleti ve vatandaşlarını mutlu eder. Bunun içinse iletişimin etkileşime dönüştürülebilmesi ve benzeşim olgusunun yaşanabilmesi kaçınılmazdır. Yeteneklerin yarışırılması ve artırılması, beklentilerin karşılanması, korku ve kuşku ortadan kaldırılması bireylerin olduğu kadar devleti yönetenlerin de görev alanları içindedir. Böyle bir iletişim nasıl kurulacaktır ve nasıl yapılacaktır? Yol ve yöntemi nasıl olacaktır? Bu soruların da cevaplandırılabilmesi için; insan davranışlarını etkileyen temel çevre elemanlarını öncelikle iki temel noktadan irdelememiz gerekir. Birincisi psikolojik ikincisi de sosyolojik boyuttur.

Yaşantımızı doğrudan ilgilendiren iletişim olgusu aslında insanın davranışları arasında olduğundan "insan ilişkileri" kapsamında irdelenmesi gerekiyor. Herhangi bir grup, topluluk veya kurum ve kuruluşlara ait yapılar içinde yaşayan insanlar; kendisi dışında bulunan bütün canlı ve cansız varlıklarla ilişki kurmak zorundadır. Çünkü, "insanın topluluk hayatı bireysel hayatından önce gelmektedir. İnsanın uygarlık tarihinde temelleri topluluk hayatı içerisinde bulunmayan hiçbir hayat şekline rastlamak mümkün değildir" (Adler, 1998, s.129).

Bununla birlikte toplum içerisinde gerek gündelik hayatımızda ve gerekse ilke ve hedeflerimizde köklü yada yüzeysel birçok sorunun yaşanmasına ne yazık ki mani olamıyoruz. Zira, "global bir topluluk ya da grup üyelerinin çoğu birlikte yaşadıkları toplumun norm ve değerlerinin bir kısmını yadsırken diğer bir kısmını da kabullenir" (Duverger, 1975, s.139).

Toplumsal düzen gerçekliği sosyologlar tarafından önceleri dışarda olan bir şey olarak görülmekteydi. İnsanların günlük yaşamdaki etkinliklerini konu alan etnometodoloji yeni bir bakış getirdi. Bu gerçeklik "bireylerin kendi kültürlerini yansıtan toplumsal normlar aracılığıyla içselleştirilen bir gerçeklik" olduğunu ve "daha çok düzenin ortam içinde

bulunanlar tarafından o ortama mal edildiğini” ileri sürdüler (Poloma, 1993, s.244).

İşte bu bakışın ve ilişkilerin temelinde yatan neden, etkileşim içinde olan insanların birbirlerine ya da diğer varlıklara muhtaç olmasından yani düzen kaygısından ileri gelmektedir. Diğer bir deyişle ilişkinin temelini yalnızlık kaygısı ve çıkar duygusu oluşturmaktadır. Zira, insan doğumundan ölümüne kadar canlı ve cansız varlıklara gereksinim duyar. Bu insanın hayatını devam ettirebilmesiyle ilgilidir. Toplumsal ilişkiler ve yaşam tarzı böyle bir zorunluluk içinde gelişir. Toplumsal yaşam içinde ortaya çıkan bazı gereksinimler diğer insanların yardımı ve katkısı ile giderilir. Kısacası düzenin içinde bulunanlar düzene bir şeyler katarlar. Buradan insanların günlük yaşamlarını nasıl anlamlandırdıklarını anlayabiliriz.

Toplumsal düzen içinde karşılıklı iş bölümü ve dayanışmaya bağlı gelişen “tutumlarımız ve davranışlarımız içsel ve dışsal çevreler arasındaki etkileşimsel sürecin bir işlevi” (Milburn, 1998, s.16) ve temel gereksinimleri olarak karşımıza iki önemli ihtiyacı da getirir. Bunlardan birisi sosyal (dışsal) ihtiyaçlar, ikincisi de psikolojik(içsel) ihtiyaçlardır. “Temel ihtiyaçlar-içme, giyinme, güvenlik gibi bir canlı olarak var olma ve varlığını sürdürme ihtiyacıdır. Sosyal ihtiyaçlar bir toplum içinde yaşama, aile, arkadaş sahibi olma, bir işi ya da bir statüsü olma gibi ihtiyaçlardır. Sevmek, sevilmek, mutlu olmak, huzurlu yaşamak, takdir edilmek ihtiyaçları ise psikolojiktir. Özellikle sosyal ve psikolojik ihtiyaçların karşılanması için toplum içinde yaşamak gereklidir.” (Cinemre, 1999 s. 98,99). Bu yaşamın bir denge ve düzen içerisinde sürdürülmesi yani düzenli ve düzeyli bir davranış kalıbına sokulması gerekir. Yoksa, “içsel ya da dışsal güçlerden birine ağırlık verme ya da yalnızca birini dikkate alma kamuoyu dinamiğinin eksik bir çözümlenmesine yol açar” (Milburn, 1998, s.16).

İLETİŞİM DİL VE MENSUBİYET BİLİNCİ

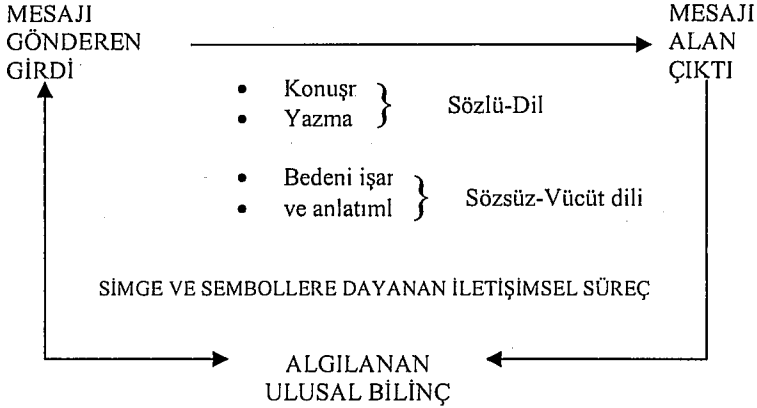
İnsan ilişkilerinin -ki bunlar insanın iç dünyası ve dış dünyası olarak psikolojik süreçler ve etki çevrelerini inceleme konusu yapan farklı bir çalışmamızda açıklanmaktadır- dışsal boyutu göz önüne alınırsa bilhassa sosyal ilişkiler yani gündelik yaşamın örgütlenişi büyük önem taşımakta; bu da sistemli bir iletişimi gerekli kılmaktadır. İnsan eylemlerinin çözümlenebilirliği sistemli bir iletişim sürecinin başlangıcıyla

mümkündür. Bunun odak noktasında yine insan vardır. İnsan ilişkilerinin temelinde de iletişim yer alır. Sistemli, düzenli bir insan ilişkisinin yani “bigi toplumu olma sürecinin araştırmacı ruh ve kimliğinin kazanılması” (Doğan, 1998, s.317,318) yine sistemli bir bilgi temelli iletişim ile mümkün olabileceği açıktır.

O halde iletişimin öncelikli bir görevi olmalıdır. Çünkü İletişim, “insanların belirli, düzenli ilişkileri sürdürmeleri ve belirli bir yapı ve kurallar çerçevesinde anlaşma ve iş birliğini sağlamak için gerekli olan sosyal dokuyu güçlendiren bilgi, kültür ve etkinliklerin aktarımını yerine getiren bir köprü görevini” üstlenmektedir. İletişimi farklı bir biçimde de tanımlayabiliriz. Kişiler arası iletişim; bir kimseden diğerine haber, bilgi, fikir, duygu ve kanaatların belli bir etki sonucu davranış ve tutum oluşturarak sözlü ve sözsüz aktarılabilme sürecidir”. Bu bağlamda sosyal ilişkilerin ve sosyal grupların varlığının büyük ölçüde kişiler arasındaki iletişimin sürekliliğine ve olumluluğuna bağlı olduğunu belirtebiliriz. (Eroğlu, 2004, s.235,241). Çünkü, iletişimin temel özelliklerine baktığımızda, iletişim insan davranışlarının bir ürünüdür. Aynı zamanda iletişim dinamik bir olgudur. Bu bağlamda iletişim belirli kalıplar içinde gerçekleşmekte, genel kültürel yapıya bağlı olarak gruplarca oluşturulmaktadır.

İletişimin, açık ve kapalı, psikolojik ve toplumsal işlevleri olduğunu biliyoruz. Ancak bizi daha çok Haberdar Etme, Uyum Sağlama yani Benzeşim (bkz.Tuncay, 2002), Kuşaklar arasında Aktarma ve Eğlence olarak ele alınan iletişimin toplumsal boyutu ilgilendirmektedir. Zira iletişim ve çevre etkileşiminin doğru algılanması sosyal psikoloji ve sosyolojinin daha uzun bir süre konusu olmaya yönelik bilimsel yarışa devam edecek, devleti yönetenlerin bu konuya hassasiyetle eğilmelerini gerektirecektir. Konumuzun daha iyi anlaşılabilmesini sağlayabilmek için kısaca formüle edecek olursak;

Algılanan Ulusal Bilinçte İletişim sürecinin iki temel unsuru vardır.

Bunlar da mesajı gönderen ve mesajı alan, diğer bir deyişle girdi ve çıktılardır. İnsanların kendi gerçekliklerine düzen ve şekil vererek algıladıkları iletişim süreci içinde her türlü simge ve sembollere verilen anlamlar öznel ifadelerin kaynağıdır. Bu sürecin sözlü-dil ile veya sözsüz-beden dili ile gerçekleştirildiğini görüyoruz. Demek ki “kişinin gündelik dünyanın düzenini ifade etmesi, dil ve özellikle de, öznel ifadelerin kullanımı aracılığıyla gerçekleşebilir” (Poloma, 1993, s.245).

Bu nedenle “İletişim ve Dil” mensubiyet bilincinin gelişmesinde de önemli bir rol oynamaktadır. Ortak toplumsal sorunların çözümü kurulabilecek çok iyi bir iletişim sürecine bağlıdır. Ulusal mensubiyet duygusunun odak noktası olarak saydığımız kentlilik bilinci ve kentli davranış; bireyler ve kurumlar arası ortak iletişim dilinden geçmekte; homojen bir toplumsal yapının kurulmasına ve bireylerin etkileşimine ortam hazırlamaktadır. Türkçe bu yönü ile son derece önemli uluslararası bir güce sahiptir. Onun için ulus bilinci içinde öncelikle bir dilin mimarisi etkin olarak kurgulanmalı ve hayata geçirilmelidir. Kullanılan ve sahip olunan dilin değerli, yetkin ve etkin bir dil olduğu vurgulanabilmeli eğitim ve bilim dili olarak yeterliliği tartışılmamalıdır. Türkçenin güzelliği ve etkinliği geniş kitlelere kamu kurum ve kuruluşlarına ve özellikle devleti yönetenlere anlatılmalı, bu alanda kamu oyu bilinçlendirilerek, ön yargılı düşünceler değiştirilmeli ve bütün bunlar siyasal tercihlere yansıtılmalıdır. Çünkü, düşünceler değiştirilebilir, olumsuz düşüncelerin değiştirilmesi, olumsuz duyguları da ortadan kaldıracaktır (Hay, 2003, s.20). Türk dili

üzerine belirtilmek istenen bilim dili olup olmadığı yolundaki anlamsız ve haksız düşüncelerin kaldırılması, böyle bir duygu besleyenleri de ortadan kaldıracak ya da etkisiz kılacaktır.

İster doğrudan yani yüz yüze isterse belirli iletişim kanalları radyo, televizyon, kitap, sinema vb. ile gerçekleştirilen sözlü iletişimin en önemli unsuru dildir. Dil doğru düşünmeyi ve doğru iletişimi sağlayan ve bir topluluğu ulus yapan en önemli faktörlerden birisidir. Bu alanda çalışmış birçok bilim adamı ve devlet adamı vardır. Örneğin Bourdieu, dilin merkeziliğini vurgulayarak siyasal iktidarın dilsel hakimiyeti üzerinde durmuştur. Bu bağlamda Bourdieu “toplumsal alanın çok-boyutluluğunu ve dilin kimlikleri kurma ve üretmedeki merkezi rolünü vurgulaması toplumsal kategorilerin sadece sözde-‘nesnel’ kategoriler bağlamında değil ama aynı zamanda ‘gerçekliğin temsili’ olarak tanımladığı ‘öznel’ boyut bağlamında düşünülmesi gerektiğini” (Apaydın, 2001, s.38,39) ileri sürmektedir. Atatürk’ün de belirttiği gibi, ‘bir ulusun gücü, kültürü, tarihten aldığı mirası onun diline yansiyarak dünyada yerini bulur.’ Türk dili de sözlü iletişimde dünyada en çok konuşulan dillerin arasında bulunarak saygın bir yer tutmaktadır. Nasıl ki ülkenin toplumsal

dokusunun oluşmasında ortak bir dile gereksinimi varsa, başka bir örnekle kurum ve kuruluş içerisinde nasıl ki verimlilik ve motivasyon önemli ise; sosyal ve siyasal bütünleşmenin yani çevresel uyumun temeli olan ulusal mensubiyet bilincinin artırılabilmesi gerekir. Bu psikolojik bir durum olmakla birlikte çevresel –ekolojik- eğitimle kazanılmaktadır. Çünkü, “insan psikolojisi ona diğer hayvanlardan farklı ve fazla olarak psiko-sosyal kurumsal çevreye de yani kültüre uyum yapabilmek, esnek tepkilerde bulunabilmek imkanını vermektedir” (Dönmezer, 1999, s.51, 52). İnsanın düşünce ve kurguları biyolojik yeteneğe bağlı olmakla birlikte; arzu ve isteklerinin gerçekleştirilebilmesinde sosyal bir zekaya yani çevresel uyuma gereksinimi vardır. Bu değer hükümlerini temsil eder. Kültürel içerik içinde yer bulan kişi ile çevresi arasında kişinin varlığını ve güvenliğini sağlayan uyum fonksiyonu (Dönmezer, 1999, s.52) için de ortak algılanan ve doğru kullanılan Türkçe bir iletişim diline gereksinim vardır. Çünkü, iletişim süreci içerisinde bulunan gönderici, aktarmak istediği haber, bilgi, düşünce ve duyguları kelimeler ve diğer sözlü semboller şeklinde gönderir. Alıcı da aynı biçimde bu mesajları alır.

Demek ki göndericiyle alıcı arasında doğru, etkili ve sağlıklı bir iletişimin gerçekleşebilmesi için kullanılan sembol ve işaretlerin önemi büyüktür. İletişim sırasında yararlanılan kelime, rakam ve her türlü sözlü

ve yazılı işaretin hepsine sembol adı verilmektedir. Bir ulusun sembollerinden en önemlisi rakam ve insan vücuduyla ilgili sözcükler bütünüdür. Dilin temel yapısı ve gücü yani dil olma özelliği buna bağlıdır. Her toplumun kendi fertleri arasındaki anlaşmayı ve genel anlamda iletişimi sağlayan dil o toplumun ulusal bir özelliği olarak çok sayıda işaret ve sembollerden oluşmuştur. Bu yüzden birer sembol durumunda bulunan sözcüklerden oluşan dil belirli bir toplumu oluşturan fertler için ortak bir anlam taşımaktadır. Her sözcük o toplumun fertlerinde aynı anlamı çağrışım yaptırır ve aynı kavramlar ile değerleri hatırlatır. Fertler arasında böyle bir ortak anlayış yoksa, her sembolün çağrışımı farklı hususları içeriyorsa etkili ve sağlıklı bir iletişimden söz etmek mümkün olmaz (Eroğlu, 2004, s.237; Tuncay, 2002, s.714,715). Bunun için bir toplumda anlama ve anlaşılma sorunlarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu sürecin doğru işleyebilmesi içinse, öncelikle dil ve sözcük kullanımında yabancı kelimelerden kaçınılması, dilin yozlaşmasının önüne geçilmesi, özellikle aydınların öğreticilerin ve bilim adamlarının - bizce özellikle yazılı ve görsel basın, siyasal yöneticilerin - de öncelikli görevi olmalıdır. Çünkü bu mensubiyet bilincinin doğru algılanmasının ve doğru oluşmasının da ön koşuludur (Güler 2005, s.154- 168).

Bu nedenle, iletişim ve çevre etkileşimi ulusal mensubiyet bilincini algılama bağlamında ortak sembollere dayandırılmalıdır. İster kamu kurumu isterse basın dahil özel kurum ve kuruluşlar olsun, iletişim her kademedeki yönetici ve her çalışanı doğrudan ilgilendirmekte; verimlilik ve motivasyonun temeli sayılmaktadır. Aslında iletişimin temel toplumsal fonksiyonlarından birisi olan “uyum sağlama” gerek kurumsal ve gerekse toplumsal dokunun oluşturulmasına katkı yapan dil ve iletişim sembolleriyle mümkün olabilmektedir (Tuncay, 2000, s.213). Bütün bunların gerçekleştirilebilmesi ancak insanın sosyalleşme süreciyle ilgilidir. Bildiğimiz gibi sosyalleşme “bir ferdin herhangi bir grup faaliyetine katılmasında kendinden beklenen uygun rol ve ilgili normlardan haberdar olmasıdır” (Erkal, 1991, s.69). Bir diğer deyişle sosyalleşme, “insanı sosyal sistemin iştirakçi üyesi haline getiren süreçtir” (Dönmezer, 1999, s.122).

Görüleceği gibi ilk verilen tanımın içinde “haberdar olma” yani “haberleşme” eylemi vardır. Bugün bu kavram iletişim olarak kullanılmaktadır. Kısacası sosyalleşme süreci içinde iletişimin son derece önemli ve vazgeçilmez bir yeri vardır. Bireyin arkadaş grupları, aile ve okul, iş yerleri ve çalışma alanları, iletişim sektörü yani medya görsel ve

yazılı basın ile sivil toplum kuruluşları içinde yani çevresel alanlarda alabileceği yer ve kazanabileceği statü ve buna bağlı oynayacağı rol; onun kurmak zorunda bulunduğu iletişimin kalitesine, doğruluğuna ve hızına bağlıdır. Bu da insanların sosyalleşmesi ile mümkündür. Bunun alt yapısı da eğitim ve öğretim faaliyetleridir. Bu faaliyetler hem devlet, hem fert ve hem de devletle ferdin birlikte ortaya koydukları gayretlerle gerçekleşebilir (Erkal, 1991, s.71).

İnsanlar her çağda, her yerde ve zamanda sosyal gereksinimlerini karşılamak ve tatmin edebilmek için; çeşitli biçim ve düzeylerde işbirliğine girmişlerdir. Bütün bunlar için evlilik, arkadaşlık grupları başta, her türlü çevresel alanları ilgilendiren; eğitimden sanata, boş zamanlarını değerlendirmeye ve temel gereksinimleri karşılamaya kadar müşterek etkinliklerde bulunmuşlardır. Bu temel gereksinimler (fizyolojik ihtiyaçlar, yeme içme gibi, emniyet ihtiyaçları, sevgi ve şevkat, ait olma ihtiyaçları, takdir ve saygı duyulma ihtiyaçları, içindeki enerjiyi kullanabilme ve yeteneklerini sergileme ihtiyaçları vb.) ve işlevler her toplumda var olması gereken, toplumun varlığı ve geleceği için vazgeçilmez olan sosyal ve kültürel öngerekliliklerdir (Ösmay, 1985, S.6).

Bütün bunların bir düzen ve güvenlik içinde yürütülebilmesi için devlet olgusuna ihtiyaç duymuşlardır. Bugün devletin klasik tanımının ötesinde fonksiyonları vardır. Buna göre devlet sistemi “insanların birlikte yaşama mecburiyetlerinden oluşmuş, örf ve adet, gelenek, inanç ve değer temelli; sosyal, kültürel, ekonomik, teknolojik ve siyasal kural ve kararlarla çerçeve altına alınan hukusal ve idari yaptırım gücü bulunan kuruluş ve kurumlarla ilişkileri hem kamusal ve hem de özel biçimde düzenleyen aynı zamanda bunları denetleyen, güvenlik altına alan nimet ve külfetlerini adaletli biçimde dağıtan, toplumun devamını ve bilgi temelli iletişimini sağlayan dil sistemi, simge ve sembolleri (bayrak vb.) ve değerleri (ulusal, kültürel vb.) benzeştiren ve ulusallık ile örtüştüren vazgeçilmez idari (mülki) yapı ve yapılar bütünüdür” (Tuncay, 2004, s. 103). Diğer yandan ulusal boyutlarda algılanan standartların küresel bir olguya dönüştürülmek istenmesi ile hızla artan iletişim ve kavramlara yeni tanımlar ekleme endişesi ile üretilen bilgi ve haber teknolojisi; neredeyse bilgi ötesi bir topluma doğru insanı ve üretim faktörlerini, yeni oluşan devlet ve birliklerini küreselliğe hazırlarken; çevresel etkileşim ve kamusal davranış reflekslerinden, ahlak ve değer temelli düşünce ve kurgulamalardan yani bir ülkenin insanlarının aynı yüksek ideallere taşınabilmesinden tarihsel ve kültürel değerlere dayalı ulusal mensubiyet

bilincinden daha fazla söz etmemizi de gerektiriyor (Tuncay, 2002a, s.161). Ne yazık ki bu günlerde bunların tam aksi düşünceler prim yapıyor. Örneğin, Talim Terbiye Kurulunun öğrencilerin müfredat programını içerik açısından değiştirmek istediğini görüyoruz. Önceki yıllarda “vatandaşlık görev ve sorumlulukları”, “toplumda insanların birbirleriyle olan ilişkileri” ve “çevreyi, yurdu ve dünyayı tanıma” dersleri üniteler biçiminde verilmekteydi. Ancak yeni uygulamada “birey ve kimlik”, “kültür ve miras”, “küresel bağlantılar”, “insanlar, yerler ve çevreler” ile zaman süreklilik ve değişim” (Cevizoglu, 2005, s.30) gibi dersi verebilecek hocanın bile içinden çıkamayacağı, 4 ve 7 yaş gruplarındaki çocuklarımızın farklı yönlendirilmek istendiği görülüyor. Bu ders müfredatından ve benzeri uygulamalardan bir ülkenin gururu ve namusu saydığımız ulusal mensubiyet bilincinin kazandırılması bir ütopyadan öteye geçmesini beklemek akıl ve mantığa aykırı olsa gerektir.

SONUÇ YERİNE

İnsanlar birlikte yaşamak ve aralarında ilişkiler kurmak zorundadır. Bu ilişkileri düzenli davranışlarla sürdürebilmek birey ya da grupların aralarında doğabilecek çatışmaları da önleyebilecektir. İnsanlar oluşturdukları kurumları ve örgütleri de kendi hizmetlerine sunmak isterler. Her grubun almak istediği pay demokratik bir işleyişle adaletli ve ahenkli olarak dağıtılmalıdır. Bir örgütte gruplararası çatışmaya etki eden birçok etmen vardır. Özellikle bilgi kaynaklarının sayısı ve algılardaki farklılık çatışma etmenlerinin başında geldiğinden ele aldığımız konu ile daha çok ilgilidir (Tuncay, 1996, s. 34,35). İnsanlar ve insanların oluşturduğu kurumlar arasında kurulan ilişkiler ve buna yönelik etkileşimler belli davranış kalıplarını ve ilkeleri de açığa çıkarmaktadır. Bu ilişkilerin belli bir düzen içinde sürdürülmesi, belli bir uyumun bulunması sonucunda, toplumsal bütünü içindeki karmaşık sosyal yapının kaosa dönüşmesi engellenmektedir (Tuncay, 1996, s.107).

Bu nedenle ancak hukuk adalet kavramlarının tek başına yetmediğini anlaması gereken birey, uyum ve bütünlük içinde yaşamayı öğrenebilmeli yaşadığı toplumun değerlerine uygun davranabilmelidir. İşte bu davranışını ve tutumunu ulusal mensubiyet bilincine bağlayabilenler, karanlıktan kurtulup aydınlık yola doğru yönelen insanlar, ancak aklını geliştirerek, insanca bir uyum bularak ilerleyebilir (Fromm, 1993, s.17).

Akıl mantıklı olmayı, patolojik olgulardan ve önyargılardan uzak olmayı gerektirir. Ancak bazen duygularımız akıl ve mantığımızın önüne geçebilir ve yanlış kararlar verebiliriz. Eğer düşüncelerimiz ve elde ettiğimiz bilgilerimiz; doğruluktan, akıl ve mantıktan uzak biçimleniyorsa, birey toplumla veya diğer bireylerle kurduğu iletişimde başarılı olamaz. Çünkü, aynı dili ve aynı çevreyi paylaşabilmek demek ulusal ve kamusal alanlara ortak algısal ürünlere ulaşabilmek demektir. Bunun için insanı ve onun çevresini sevmesi, sevebilmeyi öğrenmesi gerekir. Zira, “sevgi edilgen bir olay değil, etkinliktir, bir şeye kapılmak değil, o şeyin içinde olmaktır (Fromm, 1993, s.33). Kısacası bireylerin mizaç olarak bulunduğu toplumu sevmesi, etkin olması demektir. Toplumun içinde yaşayan ailenin öncelikle bilmesi gereken çocuğunun da bu toplum içinde yaşadığı ve uyum içinde yaşayacağıdır. Bireylerin toplumsal çevreyle kuracakları iletişimde uyum problemlerinin yaşanmaması için, “çevresel koşullara ve olaylara bağlı olarak doğuştan gelen mizaç eğilimlerinin hem uyum sağlayan hem de uyum sağlamayan nitelikte neticeleri olabileceğini” (Conlan, 2001, s.49) bilerek hareket etmeleri gerekmektedir. Çünkü

~~algılarda bir hazırlık dönemi vardır. “İnsan dış çevreden gelen uyarıların~~
 tek tek alır ve onları bir bütünün çeşitli parçaları olarak birleştirir ve o durumla ilgili bir algı oluşturur (Baltaş-Baltaş, 1992, s.36). İşte biz bireyin her olay ve olgu ile ilgili zihninde birleştirdiklerini algısal ürünler olarak ele alıyoruz. Algısal ürünlere kişiler karşısındakini ve çevresini tanıyarak erişir. Kişinin toplumdaki ilişkilerinin sağlıklı olabilmesi için birey, başkalarını yanlışsız tanımak zorundadır” (Altınköprü, 2000, s.16). Eğer birey kazandığı inançlar ve kalıplaşmış ön yargılarına; içinde yaşadığı toplumsal gerçeklere aykırı hareket eder; bütünü birleştirmeye çalışırsa, algıda yanlışlığa düşer ve toplumsal uyumu, uyumsuzluk biçimini alır. O takdirde iletişim ve çevre ile uyumsuzluğu söz konusudur. Birey, yabancılaşma duygusu taşır, şiddete yönelik anarşik eğilimleri ve toplumsal güvensizlik artabileceğinden bireyin motivasyonu da düşer. Bu bakımdan devlet yönetimi ile toplum bireyleri ve kurumları arasındaki karşılıklı güven ortamı kamu hizmetlerinin etkinliğini” (Coşkun ve diğerleri, 2003, s.60) ve ulusal mensubiyet bilincini artırabilir. Daha önce belirttiğimiz gibi düşünceler her zaman değişebilir. Ancak ön yargıların atılması gereklidir. Çünkü, “önyargıların algıyı belirlemesindeki en temel faktör zihinsel süreçler sonunda ortaya çıkan duygulardır. Duygu, çevre ile insan arasında uyuma yönelik ilişki türlerinden doğan yaşantı” (Baltaş-Baltaş, 1992, s.37) biçimidir. İşte bu biçimi şekillendiren, diğer insanlara aktarımı gerçekleştiren bilgi temelli iletişim bu nedenlerle son derece

önemlidir. “Türkiye’de gelişen sosyo-kültürel iklim, üniversite öğrencisi dışında ortalama entellektüel ilgilere sahip olan kişilerin de belirli disiplinler ile bunların genel-geçer sorun ve kavramları konusunda bilgi edinmesi” (Doğan, 1998, s.xvii) bilginin açık ve doğru elde edilmesi veya toplumsal gerçeklere uygun ve tarafsız verilmesi gerekmektedir. Özellikle aile içi ilişkilerde, kurum ve kuruluşlarda, kamusal alanlarda kısacası yaşadığımız ortak çevrede iletişim dilinin Türkçe olması, gerek birey ve aile için gerekse doğan çocukların toplumsal uyumu ve gelecekteki başarısı için kaçınılmazdır. Neredeyse bin yıla yakın bir geçmişe sahip bir ulusun çocukları olmak ve çevresiyle Türkçe iletişim kurarak yaşamak bırakınız ulusal mensubiyet bilincini, bir insan olarak son derece önemli bir kazançtır. Geçmiş tarihinde karanlıklarla dolu ulusların bugün her türlü birlik ve bütünleşme içinde olsalar da ulusal bilinçlerinden ve kendi dillerindeki iletişimsel tutumlarından asla vazgeçemedikleri görülmektedir. Bu gerçeği açık olarak tüm vatandaşlarımıza anlatmak ve anlatırken hiçbir kompleks ve üstünlük sendromuna kapılmadan bunu başarabilmek ve etkin devlet olmak zorundayız. Bu takdirde bireysel ve toplumsal uyum ve doyumdan ulusal mensubiyet bilincinden söz edebiliriz. “Kamusal alanın aslında özel alanlardan gelen refleks ve düşüncelere açık olması onun insana ve hak ve özgürlüklerine dayandırılması ayrıcalığının boyutlarını çizmekte; empatik, sempatik, uzlaşma, benzeşme yada örtüşme faktörleriyle bilinçlendirilmiş insan, her türlü çıkarın aksine çağdaş değerlerin bulunduğu ve dünya uygarlığına doğru yönelmektedir” (Tuncay, 2004, s.108,109). Ulusal mensubiyet bilinci ulus devlet olmanın ötesinde uygar bir insanın uygarca düşünmesi ve buna göre bir davranışı ortaya koymasını gerektiren demokratik performansla ilgili önemli bir kavramdır. Sonuç olarak bir ulusun gerek içte gerekse dışta her türlü olay ve olguya karşı hazırlanabilmesi, yani demokratik, çağdaş kalkınmış bir ülke olarak ve evrensel değerlere bağlı insanlık ailesine katılabilmesi için Mustafa Kemal’in gösterdiği iletişim ve etkileşime yönelik doğru anlama ve algılamaları içeren köprünün temellerinde “dil, inanç ve tarih birliği” yatmaktadır (Atatürk, 1933). Gerek toplumsal ve gerekse siyasal bütünleşme (entegrasyon) moziklere ayrılan etnik milliyetçiliği reddetmekte; demokrasi ve refahın çağdaş örgütleri kabul edilen, ulusal bütünlüğün temsilcisi ulus devletler uygarlığın gereklerini yerine getirmektedir. Birey, çevre iletişimi ve etkileşimi ile sağlanan ve doğru Türkçe ile algılanan, kurumların ve kuruluşların; özellikle kamuoyu oluşum sürecini ellerinde tutanların ve yöneticilerin sosyalleşme ve çağdaşlaşma hedefi içinde sorumlulukları düne göre daha çoktur. Ulusal

mensubiyet bilincinin oluşturulması tarihsel ve kültürel olduğu kadar, ahlaki, vicdani, hukuki ve Yüce Türk Ulusu'na karşı büyük bir sorumluluk içinde yerine getirilmesi gereken asli ve vatani bir görevdir. Bunun içindir ki ulusal mensubiyet bilinci büyük önem taşımakta sürekli gelişmeleri içerecek biçimde incelemeye değer bir konu olarak görülmektedir

KAYNAKÇA

- ADLER, Alfred (1998) ; İnsan Tabiatını Tanıma, T.İş Bankası Yayını, Çeviren : Ayda Yörükan, 4.Baskı, İstanbul.
- ALTİKÖPRÜ, Tuncel (2000) ; Şahsiyet Analizi, Hayat Yayınları, İstanbul.
- APAYDIN, G.Ertuğrul (2001) ; Popüler Kültür ve İktidar Sorunu, Muğla.Ü. SBE. S.4
- ATATÜRK, M. Kemal ; Türkiye Cumhuriyetinin Onuncu Yılında Meclis Kürsüsünden Yaptığı Konuşma, Meclis Tutanakları, TBMM, Ankara.
- BALTAŞ, Acar, BALTAŞ, Zuhul (1992) ; Stres, Remzi Kitabevi, 12. Basım, İstanbul.
- FROMM, Erich (1993) ; Sevmeye Sanatı, Ekol Basım Yayın, İstanbul.
-
- COŞKUN, Bayram; NOHUTÇU, Ahmet; BALCI, Asım; ASUNAKUTLU, Tuncer (2003); Etkin Devlet, Muğla Üniversitesi Yayını, Muğla.
- CEVİZOĞLU, Hulki(2005) ; Ey Türk İstikbalinin Evladı,Cev.Kab.Yay.Ankara.
- CONLAN, Roberta (2001) ; Zihnin Halleri, phoenix Yayınevi, Çev:Derya Duman, Ankara.
- DOĞAN, İsmail (1998) ; Sosyoloji, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- DÖNMEZER, Sulhi ; Toplumbilim, Beta Yayıncılık, 12. Bası, İstanbul.
- DUVERGER, Maurice (1975) ; Siyaset Soyolojisi, Varlık Yayınları, Çev: Dr.Şirin Tekeli, İstanbul.
- ERKAL, Mustafa (1991) ; Soyoloji (Toplumbilimi), Der Yayınları, İstanbul.
- ERKAL, Mustafa E (2005) ; Küreselleşme Etniklik Çokkültürlülük, Derin Yayınları : 63, İstanbul
- EROĞLU, Feyzullah (2004) ; Davranış Bilimleri, Beta Yayını, İstanbul.
- FROMM, Erich (2003) ; Yanılsama Zinciri, İLYA Yayınları, İzmir.
- GÜLER, İbrahim (2005) ; Tarihin Toplundaki İşlevi ve Öğretimi, Basılmakta Olan Eser, Milenyum Yayınları, İstanbul.
- GÖKSEL, AHMET.B; KOCABAŞ, Fusun; BAYTEKİN, Pelin(2004) ; Sürdürülebilir Rekabette Müşteri İlişkileri Yönetimi, Dönence Yayınları, İstanbul.
-
- HAY, Louise (2003) ; Düşünce Gücüyle Tedavi, Altın Kitaplar Yayınevi, Çev : Nil Gün, İstanbul.

- HEİL, Klaus D.; HENNENHOFER, Gerd (2003) ; Korkuyu Yenmek, İLYA Yayınları, İzmir.
- KANAT, Akın, (2003) ; Renk ve Duyu Psikolojisi, İLYA Yayınları, İzmir.
- MİLBURN, Michael A.(1998) ; Sosyal Psikolojik Açından Kamuoyu ve Siyaset, İmge Kitabevi, Çev : Ali Dönmez-Veli Duyan, Ankara.
- OSMAY, Nüvit (1985) ; İnsan Mühendisliği, Atlas Paz., 5.Baskı, İstanbul.
- POLOMA, Margaret M.(1993) ; Çağdaş Sosyoloji Kuramları, Gündoğan Yayınları, Çeviren: Dr.Hayriye Erbaş, Ankara.
- TUNCAY, Suavi (1996) ; Parti İçi Demokrasi ve Türkiye, Gündoğan Yayınları, Ankara.
- TUNCAY, Suavi (2000) ;Sanat, Kültür ve İletişimin Sosyal Dokunun Oluşumuna Katkısı, Türk Dünyası Araştırmaları, S.124, Şubat, İstanbul.
- TUNCAY, Suavi (2000a) ; Türkiyede Gençlik Sorunlarının Psikolojik Boyutu, Muğla Üniversitesi SBE, C. 1, S.1, Muğla.
- TUNCAY, Suavi (2002) ; Şiddet Örüntülerine Yönelik Siyasal ve İdeolojik Hareketlerin Psikolojik ve Sosyolojik Analizi, Fırat Üniversitesi Türkiye'nin Güvenliği Sempozyumu, Elazığ.
- TUNCAY, Suavi (2002a) ; İnsan Davranışlarının Ekolojik Sisteme Etkilerinin Çevre Psikolojisiyle Örtüştürülmesi, Muğla Üniversitesi SBE, 10.Yıl Özel S. 7, Muğla.
- TUNCAY, Suavi (2004) ; Kamu Hürriyetleri ve Kamusal Alan İlişkisi Açısından İnsan Haklarının Algılanması ve Basını Rolü, EKEV Akademi Dergisi, Erzurum.
- USAL, Alpaslan; KUŞLUVAN, Zeynep (2000) ; Davranış Bilimleri, Sosyal Psikoloji, Barış Yayınları, Fakülteler Kitabevi, İzmir.